

izhaja 4 x zjutraj.
Stane enoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje 300
za inozemstvo . . . 40
Oglasi za vank mm višine
stolpeca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpeca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 14/5
Telefon št. 72
Upraviništvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 24
Račun kr. pošt. čerk. urada
št. 11.842

Fašistovski izgredi tudi v Postojni.

Logatec, 3. marca. Danes popoldne so laški fašisti, ki so prišli iz Trsta, razbijali po Postojni napise priuglednejših postojnskih meščanov. Baje so zazgali tudi neki kozolec.
(Vest, 1. smo, prejeli že ob 2. zju-

Požar v tržaški ladjedelnici Napad na Narodni dom pri sv. Ivanu.

Izvirno poročilo „Jutra“.)

Trst, 2. marca.

IRST V TEMI. BREZ LISTOV.

Zaradi stavke v mestni plinarji, ki pa ni v zvezi s sedanji fašistovski mi divjaštvi, je Trst sinoči ostal brez puma in elektrike. Obenem je pa tudi tiskarska organizacija proglasila stavko za dnevnike, ki bo trajala toliko časa, dokler se ne dajo jamstva, da se ne bodo več napadale tiskarne. Drugače delo v tiskarnah ne počiva, vsaj za sedaj ne, in izidejo tedniki in drugi listi, ki niso dnevniki. „Pucki Prijatelj“ izide jutri, ako se danes ne dogodi zopet kaj hujšega.

Sinoči so listi še izšli, danes zjutraj pa ne, ker tiskarne niso mogle delati brez puma in elektrike. Obenem je pa tudi tiskarska organizacija proglasila stavko za dnevnike, ki bo trajala toliko časa, dokler se ne dajo jamstva, da se ne bodo več napadale tiskarne. Drugače delo v tiskarnah ne počiva, vsaj za sedaj ne, in izidejo tedniki in drugi listi, ki niso dnevniki. „Pucki Prijatelj“ izide jutri, ako se danes ne dogodi zopet kaj hujšega.

NAPAD NA NARODNI DOM PRI SV. IVANU.

Dosadaj so fašisti počeli v miru našo okolico, pač ker so se bali, da bi se jim ne pripetilo kaj. Včeraj popoldne pa, ko sta bila mesto in okolica vsled prednočnih dogodkov kakor izumrla — večna javnih lokalov je bila zaprtih že takol po osmi uri — in je prebivalstvo ostalo doma, so se fašisti upali tudi v okolico. Fašistovska tolpa je pridvela okoli 3 popoldne v Sv. Ivan in vdrla v Narodni dom, kjer ni bilo razen par žensk in otrok niti živega človeka. Porazbili so nekoliko po gostilni in raztrgali, kar je dalo raztrgati, a zažgali pa vendar niso. Ko so dokončali svoje „delo“ so pustili listek za predsednika Narodnega doma, na katerem je bilo napisano, da zato, ker so bile v poslojpu same ženske in otroci, niso opravili razdejavanja temeljiteje. Straž seveda ni bilo nikjer, da bi se ustavile napadalcem.

NASKOK NA LJUBLJANSKO KREDITNO BANKO.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke ima svoje prostore v poslojpu na vogalu ulice XXX. oktobra in ulice Valdiriva. Lani 13. julija so fašisti naskočili tudi te bančne prostore in so jih temeljito onustošili. Sinoči so ponovili napad. Razbili so železne zaklopnice in okna in potem razdejali opravo v bančnih prostorih. Zgodilo se je to malo pred 8. uro zvečer. Koško je škoda, doslej še ni bilo mogoče ugotoviti; vsekako pa je škoda pokrita z zavarovalnico. Značilno je, da v varnostna oblast ni prenečala niti tega napada, ko se vendar bančni prostori nahajajo v neposredni bližini kvesture (policijskega ravateljstva), ki je komaj sto metrov oddaljena od prostorov Ljubljanske kreditne banke.

LADJEDELNICA PRI SV. MARKU V OGNJU.

Včeraj proti popoldnu se je kakor blisk raznesla po mestu vest, da gori ladjedelnica pri Sv. Marku, ki se pa moglo izvedeti, kako je nastal ogenj. Sedaj je stvar pojasnjena. Delavstvo je zjutraj prišlo na delo kakor navadno in delo se je tudi redno pričelo. Nekoliko pred 10. uro pa je skupina delavstva, večina mlajših,

traj in drugih podrobnosti v tej pozni uri ni bilo mogoče izvedeti. Izgleda pa, da prvotna verzija, da so v Postojni fašisti vžgali velik požar, neresnična.)

nenadoma zapustila delo in vdrla vratom in jih zasedla, obenem pa naskočila tam v bližini nameščeno in nančno stražo in ji pobrala puško. Vrata so zabarikadirali. Takoj nato je zagorelo lesno skladišče in potem še druga poslopja. Od vseh strani so prihili gasilci, stražniki in crožniki, katere pa je komunistični delavstvo sprejelo s točo krogel, tak da nihče ni mogel blizu. Ravno tak se je zgodilo tudi pomorski finančni, ki je po morju prihajala na pomoč gasilcem in skušala skozi sosednjo čistilnico olja priti v bližino. Tu je ostala na mestu mrtev finančni stražar maršal, ustreljen skozi glavo, en finančni paznik pa je ranjen. Streljalec se je kakor v vojni, tudi s strojnimi. Šele potem, ko je prihitel na lice mesta cel bataljon vojaštva, se je delavstvo začelo umikati. Veliko jih je pobegnilo skozi okna, drugi pa so se umaknili na dve ladji, ki se popravljata v ladjedelnici. Sedaj šele so varnostne straže in vojaštvo vdrla v ladjedelnico. Zaprlj so vse delavstvo, ki se je nahajalo tamkaj, večinoma stare ljudi in nedorasle, ki se niso udeleževali bitke. Preiskali so jih in potem aretirali. Aretirancev je bilo okoli 250. Tisti, ki so streljali, so večinoma pobegnili.

Nato se je šele pričel boj s požarom, ki pa se je v tem tako zelo razširil, da ga ni bilo mogoče ukrotiti. Delalo je vse, mestno in pomorsko gasilstvo, a doseglo se je le toliko, da se požar ni še bolj razširil. Kar je bilo v plamenu, je zgorelo. Škoda se ceni od 25 do 30 milijonov lir, in bo treba par mesecev, preden se bo v ladjedelnici zopet moglo začeti delo.

Požar je bil delo komunistov, ki so se na ta način hoteli masčevati nad „meščanstvom“ zaradi fašistovskih napadov.

Tekom vsega popoldneva in tudi tekom večera se je slišalo s šentjakobске strani pokanje, dokler ni vojaštvo zasedlo vsega šentjakobskega okoliša. Nato se je začel pogon za komunisti, katerih so cele tovarne avtomobile privržali v zapore.

Danes je navidezno vse mirno. Delavska zbornica je namreč snoči z lepaki po uličnih vogalih pozvala delavstvo, da naj se danes zjutraj vse vrne na delo, kar se je očividno tudi zgodilo. Tramvaj pa dopoldne ni vozil in ulice so tudi razmeroma precej prazne. Prebivalstvo je prestrašeno in vse nekam slutiti, da še ni konec grozovitosti, da bi moglo izbruhniti še kaj hujšega.

Drugi ljubljanski dnevniki so včeraj prinesli poročilo, ki se razlikuje od našega v bistvenih točkah. Vzdržujemo svoje včerajšnje poročilo v polni meri: Tiskarna „Edinosti“ ni bila razbita, zažgan pa je bil „Delavski dom“ v Via Madonnina 15, ki ni identičen z že zadnjič upeljenim „Lavoratorom“, ki se je nahajal v Via delle Zudecche. Fašisti torej niso zažgali „ostankov“ „Lavoratora“, marveč „Delavski dom“ v Via Madonnina št. 15, trinadstropno lepo stavbo, kjer je bil sedež „Sedi riunite“ in večine tržaških socijalnih organizacij.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Novi francoski poslanik na našem dvoru, Clement Simon, je prispel včeraj v Beograd. Dosedanji poslanik de Foninay odpotuje 5. marca iz Beograda.

Ker je telefonska zveza z Dunajem bila do polnoči prekrajšana, odpade danes del inozem. poročil in borze.

Posvetovanje ustavnega odbora.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Današnja seja ustavnega odbora se je pričela ob 9. dopoldne. Predsednik dr. Ninčič je naznanil, da je na dnevnem redu razprava o drugem delu čl. 45. Radikalec Ljuba Jovanović je predlagal, naj se v vseh členih ustavnega načrta mesto »narodno predstavnštvo« glasi »narodna skupščina«. Predlog je bil soglasno sprejet. Radikalec Jovan Radonić je naglašal, da drugi del člena 45. ne predvideva, da ima pasivno volilno pravico, ur se nikakor ne sme prepustiti spejalnemu zakonodajstvu. V Nemčiji določeno število narodnih poslancev na 300, kar pa se mu ne vdi prierno. Zato se je treba ravnati po dredbah srbske ustave, da pride na sahih 40.000 prebivalcev po en poslanec. Skupščina naj se voji za do pet let. Nato je radikalec Ljuba Jovanović predlagal, naj se izvoli ožji odbor, ki naj skupno z ministrom za konstituantno dr. Trifkovićem pripravi novo redakcijo čl. 45, ker e izmeni cel sistem narodnega predstavnštva. Cita svojo redakcijo in je proti štiriletni dobi, češ, da je za skupščino potrebna stabilnost. Izreka se tudi proti referendu, ker naš narod še ni zrel za to. Tudi se ne strinja z vezanimi mandati, ker bi se morali poslanci potem vedno boriti za svoj položaj in tako ne bi mogli vestno opravljati svojih poslanskih dolžnosti. Očirji ne smejo imeti volilne pravice. Radikalec Vuječić se ne strinja z izvajanjem predgovornika glede ožjega odbora, ki naj bi izvršil redakcijo čl. 45, minister Trifković pa je pristal na predlog. Demokrat Voja Veljković je naglašal, da bi bilo koristneje, da bi posamezne skupine podale indikacije, po katerih naj bi delal ožji odbor.

Nato so sledile volitve ožjega odbora in so bili izvoljeni: radikalec Ljuba Jovanović, dr. Radonić, Milan Ninčič; demokrti Voja Marinković, Juraj Demetrović in dr. Zerjav; zemljoradnika Joca Jovanović in Avramović; klerikalec Dulibić; musliman Kurbegović; socijalist Divac; republikanec Ojonović in komunist Sima Marković. Seja je bila zaključena ob 13. uri.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Danes popoldne se je vsled sklepa ustavnega odbora vršila seja ožjega komiteja za novo stilizacijo 6. oddelka ustavnega predstavnštva.

Pogajanja z Muslimani.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Včeraj zvečer je izročil muslimanski klub svoje zahteve ministrskemu predsedniku Pašiću. Pašić je obljubil, da jih prvoči ter predloži danes v ministrski seji, naker bo pismeno pozval muslimanski klub k nadaljnjim razpravam. Ker se danes to ni zgodilo, se je na današnji seji muslimanskega kluba razpravljalo samo v internih strankin zadevah.

Zemljoradniki pred odločitvijo.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Zemljoradnički klub je na današnji dopoldanski seji razpravljal o zadržanju kluba napram vladi. Izbran je odbor 6 članov, ki bo redigiral zahteve, ki jih je klub predložil vladi, in bo odločil, ali stopijo zemljoradniki v vlado ali ne. Odločitev bo padla najkasneje jutri zvečer. Jutri popoldne se seja nadaljuje.

Potovanje našega trgovskega ministra.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Minister trgovine in industrije dr. Kukovec se je na svojem potovanju v London mudil tudi v Parizu in posetil trgovin-

ve o narodnem predstavnštvi. Od demokratske strani so se te seje udeležili Voja Marinković, Juraj Demetrović in dr. Zerjav. Najpreje se je sklenilo, da pride na 50.000 prebivalcev po en poslanec v narodno skupščino. Vse stranke so se izjavile za sklep, samo radikalec so si pridržali, da o tem šele sklepajo. Ker je s tem v zvezi tudi obseg volilnega okrožja, se je sklepanje o tem vprašanju odložilo. Ženska volilna pravica se prepušta kasnejši zakonodaji. Nato se je razpravljalo o izpremembah glede aktivne in pasivne volilne pravice. Glede pasivne volilne pravice so se vse stranke zedinile na formulo, da se političnim in finančnim uradnikom sploh vzame pasivna volilna pravica; sodniki, gozdarski uradniki in drugi uradniki, ki po svoji službi morejo vplivati na širše kroge volilcev, ne smejo kandidirati v svojem okraju. Proti tej formulaciji sta se izjavila dr. Zerjav in Demetrović z opombo, da ni treba tega vprašanja obravnavati v ustavi; stvar je akutna le zato, ker v enem delu države ni zaupanja v uradništvo, ker se tam vrše zlorabe. Dr. Zerjav je povdarjal, da v Sloveniji ni govora o možnosti, da bi zlorabljuje uradno oblast mogoče kdo dobiti za se volilce. Uradništvo smatra tako omejitve za žaljivo. Vsled tega je bilo sklepanje o tem odloženo, da se še posvetujejo o zadevi klubi.

Daljša razprava je bila o delegiranju zakonodajne pravice na posebne odbore. Radikalec in demokrti so se izjavili za to, da se v svrhu uniifikacije zakonodaje more predvidevati v načelu, kako bi se brez dolgih diskusij v skupščini sprejeli nujno potrebni zakoni. Končno je tudi opozicija pristala na to, da se tozadevne določbe sprejmejo v prehodnih naredbah.

Tudi je bil v načelu sprejet predlog, da se ustvari poleg skupščine posvetovalno telo iz gospodarskih krogov. Jutri ob poldevetih dopoldne se seja nadaljuje.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Danes popoldne je bila seja demokratskega kluba, na kateri so dobili člani ožjega odbora instrukcije za nastopanje v ustavnem odboru. Dr. Zerjav je dobil proste roke v vprašanju omejitve pasivne volilne pravice uradnikov.

skega ministra Dora. Imel je z njim razgovor o trgovski pogodbi med Francijo in Jugoslavijo, ki se sedaj izdeluje.

Zopet ogoljufani.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Iz poučne strani se doznava, da so vse vesti o izročitvi vojaškega mornariškega materiala entente v Boki Kotorski nepopolne. Mi dobimo 12 torpednih čolnov, ki so bili del avstrijske mornarice po 200 do 250 ton. Vse ta material je bil tekom dveh let brez nadzorstva, tako da manjkajo skoraj vsi stroji in aparati. Ostalo je uničeno in nepopolno. Za vojno je material popolnoma neuporaben. Dober bi bil samo še za policijske svrhe. Tudi vojni ladji „Rudolf“ in „Cesar Maks“ sta nepopolni. Vse so Francozi uničili s kisikovim aparatom. Ti dve ladji se ne hosta mogli uporabiti niti za vojašnice, ampak kvečjemu za skladišče. Bili sta že za časa Avstrije 10 let izven aktivne službe. Dalje bodo izročeni v Boki Kotorski še nekateri mali remorkerji in druge malenkosti, za katere se je Trumbić pogodil z Bartolinjem decembra 1920. Med nje spada tudi mala ladja „Dalmata“ in remorker „Cigan“ ter delavska ladja „Čiklop“. Razven tega nam bodo izročeni tudi mali kompletni arzenal in nekaj temeljev za male podmornike.

Beograjska delegacija pri Millerancu.

Beograd, 2. marca. (Izv.) Iz Pariza se javlja: Predsednik francoske republike je sprejel včeraj beograjsko delegacijo, ki mu je izročila diplomu častnega meščanstva Beograda. Naši delegati so položili na grob neznane- ga vojaka v Parizu venec z našo in francosko trobojnico.

Wilsonov odhod.

Pariz, 2. marca. (Izv.) Iz Washingtona se poroča: Predsednik Wilson je s solzami v očeh poslovil od svojega kabineta. Državni tajnik Colby se je poslovil v imenu uradništva od njega s kratkim nagovorom.

Grki proti londonski konferenci.

Atene, 2. marca. (Izv.) Grška zbornica je danes soglasno odklonila predloge londonske konference. Po vsej Grčiji, Traciji, otokih in Mafi Aziji se vrše protestni shodi proti povratku pod turško oblast.

Nikita Petrovič.

Njegoš

«Onam, onamo, za brda ona!» Tako je speval nekoč svoje težnje eden zadnjih condottierov. Njegova pesem je bila izpevana narodu iz srca. Zato je postala popularna v Crni gori in Srbiji ravnotako, kakor v Sloveniji. Vsa Ljubljana jo je pela takrat, ko so črnogorske čete oblegale Taraboš in jemale Plav in Gusinje. Pozabili smo, da je nekdanji bila neka Kolašinska afera, pozabili, da je Crna gora res črna, odkar jo je vladal tiranski condottiere, ki ni mislil na svoj narod, marveč na svojo rodbinsko moč, in ki je nekako slovel po svetu za dobrega bankirja, izbornega diplomata in prevejanega lisjaka. Kakor je izrabljaj svoj narod in vzdržal v Crni gori srednjeveške naredbe, tako je znal do zadnjega upirati narodnemu jedinstvu. Pomočil je svoje hčere, s kraljem Petrom, s kraljem Viktorjem Emanuelom, z ruskim velikim knezom, dve z nemškimi principi. Te rodbinske vezi je potem izigraval. Z rodbino svojega zeta, našega kralja, je končno nastopila zaradi rovarjenja Nikite proti narodnemu edinstvu istotako odtujenje kakor med Nikito in Črnogorci zaradi njegovega upravn srednjeveškega despotizma. V svetovni vojni je nekaj časa bil na strani Entente. Po polomu Srbije je hotel skleniti z Avstrijo separatni mir in izročil Lovćen. To ga je stalo prestol. Odsel je vsled avstrijske okupacije v Rim, potem v Francijo, odkoder se ni več vrnil v domovino, ki ga je leta 1918 na narodni skupščini v Podgorici odstavela s prestola s potomci vred in izrekla ujedinjenje Crne gore s Srbijo in vstoličenje Karagjorgjevičev.

Nikita je nato še mnogo spletkaril. Hotel se je vrniti v Crno goro, postavil je prostovoljsko legijo v Gaeti, v Parizu je vzdrževal lekcije »prave črnogorske vlade«. S pomočjo italijanske propagande je napolnil ves svet z lažnjivimi vestmi o uporih Črnogorcev, ki jih je razpršil šele sedaj g. Temperley v angleški »beli knjigi«. Še pred dvema dnevi voma je dunajska »Neue freie Presse« prinesla iz laškega vira vest, da je pod Podgorico bitka z vstaši...

Rapalska pogodba je vzela poslednje nade Nikite. Italija je priznala našo kraljevino in šla s tem pot drugih zapadnih držav. Smrt je rešila sedaj Nikito pred daljnjim trudom za ciljem, ki je postal zanj nedosegljiv. Morda se pojavi za njim še pretendent-naslednik, vendar se mora smatrati, da je črnogorsko dinastično vprašanje v bistvu rešeno. Jovan Plamenac je zrubil svojega gospodarja.

Politične beležke.

Obsojena politična nedostojnost.

Zagreb, 2. febr. (Izv.) Včeraj dopoldne sta se vršili pred tukajšnjim sodiščem dve razpravi proti odgovornemu uredniku «Hrvata», Simnu Semiču in sicer prva na tožbo predsednika stola sedmorice dr. Badaja, kateremu je imenovan list z dne 19. novembra 1920. očitil v vprašanju presoje imunitete Radičevega mandata kot zastopnika hrvatskega sabora dvoličnost. Obtoženec je podal izjavo, da obžaluje incident. Druga razprava se je vršila na tožbo bivšega hrvatskega vodje dr. Bošnjaka, kateremu je «Hrvat» z dne 10. decembra 1920. v članku «Tko će voditi banke» posle u Hrvatski? očitil, da se nahaja na konfidentski listi. Kot pričajo bili zaslišani polkovnik Antonijevič, dr. Svetislav Šumanović, Toni Šlegel in dr. Srgjan Budisavljevič. Danes se je razprava dr. Bošnjaka proti «Hrvatu» nadaljevala in sta bila med drugim zaslišana tudi dr. Lorković in dr. Winterhalter. Vse priče so soglasno izpovedale, da o kakem konfidentsvu dr. Bošnjaka med vojno ne more biti niti govora, ampak je bil nasprotno razpiti kot srbofil in kot tak zaznamovan tudi na policiji. Na podlagi teh izpovedi je bil odgovorni urednik «Hrvata» Sime Semič obsojen na tri mesece zapora, ki se ne more izpremeniti v denarno globo.

Radgonsko vprašanje. V imenu velikonemške stranke je stavil v današnji seji narodnega sveta poslanec dr. Hampel na zveznega kancelarja dr. Mayerja interpellacijo, v kateri zahteva izjavo vlade, kakšno stališče namerava zavzeti proti sklepu jugoslovanske vlade, da se Dolnji Griz, ki je sestavni del Radgone, priklupi Zgornji Radgoni. Ta sklep jugoslovanske vlade je proti dolobčani mirovne pogodbe, ker Dolnji Griz pripada Radgoni, akoravno se nahaja na desnem bregu Mure.

Poslovanje klerikalnega okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu je menda edino te vrste na celim svetu. Kot pregledovalca računov sta bila izvoljena trgovec Sedmink Josip in veleposesnik Korošec Matija, ki sta dosegla natuščno, vestno in brezplačno pregledovala letne zaključke. Kljub temu za leto 1920. nista bila več pozvana k reviziji, ampak sta revizijo kratkoročno opravila blagajnik in še en član okrajnega zastopa. Blagajnik je torej revidiral samega sebe. Čisto nova metoda!

Iz klerikalnega shoda pri Svetem Lenardu v Slovenskih goricah. Pred kratkim se je vršil v gostilni gospe Arnuš klerikalni shod, na katerem so dušni pastirji pri pijači izražali svoje ovčice. Zupnik Gomilek je pozivljaval navzoče ženske, naj pridno agitirajo za cerkev in duhovnike in poskušajo nespokorne vložiti ukrotiti s tem, da jim ne priide skupnega obeda. O vzrokih, zakaj so pri zadnjih volitvah «malo» propadli, je vedel povedati jako ma-

lo. Trdil je le, da so «liberalci» proglasili za vojno skrinjico, zaradi česar se je je marsikdo ognil. Prav posebno pa jo je pogruntal kaplan Martinek, ki se je pritoževal, da starši ne pošiljajo svojih otrok k orlom in izjavil, da morejo v slučaju, da nimajo potrebne obleke, telovaditi tudi v spodnji obleki.

Bolgarski državni proračun. Predvčerajšnjim je bil narodnemu sobranju predložen državni proračun za tekoče leto. Po projektu znašajo državni izdatki 2393.980.813 levov, dohodki pa 2115.720.000 levov, deficit znaša 378.260.813 levov.

Češko-avstrijska trgovska pogajanja. Avstrijski trgovski minister Heindel odputuje še tekom tega tedna v Prago, kjer bo konferiral s češko-slovanskim trgovskim ministrom Motovcem o predpripravi za zaključitev trgovskih pogodb med obema državama.

Češko-slovaška in plebiscit v Gornji Šleziji. Iz Berlina poročajo 1. marca: Češko-slovaška vlada je prebivalcem iz Hlučina in okolice prepovedala udeležbo pri ljudskem glasovanju. Državna vlada je protestirala proti temu v Pragi in v Opolah. Češko-slovaško združba odcepiitev Gorenje Šlezije od Nemčije zato, ker bi se deli okrožja ratiberškega in hlučinskega priklupili Češko-slovaški, ako bi bil izid ljudskega glasovanja ugoden za Poljke.

Londonska konferenca. Iz Londona se javlja: Današnja prva seja je trajala od pol desetih do pol štirih popoldne. Lloyd George je pozdravil po otvoritvi seje nemške delegacije in je vprašal, ali so zadovoljni s tem, da se najprej obravnava o reparaciji, potem pa o razoroženju. Dr. Simons je v to privolil in naznačil, da bodo Nemci predložili vrhovnemu svetu predloge z dvema spomenicama, katerih prva vsebuje gospodarska vprašanja, druga pa reparacijske in finančne zadeve. Doktor Simons je izrazil prepričanje, da bodo zavezniki ostrmeli vsled velikopoteznosti in popustljivosti nemške spomenice. Francosko poročilo o seji pravi: «Nade, ki so jih te besede vzbudile pri zaveznikih, so se izpremenile kmalu v razočaranje. Ekspozice dr. Simonsa so naposled zavezniški sprejeli s posmehom. Prišel je s popolnoma nesprejemljivimi predlogi. Od njega predlagana odškodnina vsota znaša 50 milijard zlatih mark, od teh pa je po nemškem mnenju 20 milijard že plačanih z različnimi dajatvami. Nemčija bi imela torej plačati le še 30 milijard, katere naj bi poravnala v 30letnih obrokih, in to pod pogojem, da se izda v vseh državah vsakega davka prosto mednarodno posojilo in sklene v teku petih let nov mednarodni finančni dogovor. Ekspozice dr. Simonsa je glasom francoskih poročil napravil zelo slab vtis. Lloyd George je baje napravil opazko, da pričajo nemški predlogi o popolnem nerazumevanju in da nemške spomenice, ki se krijejo z ekspozicijem dr. Simonsa, niso vredne niti proučevanja niti uva-

ževanja. Lloyd George, ki je pričel kom seje Nemce zelo prijazno pozdravil, se je baje koncem seje pokazal zelo nezadovoljnega in izjavil, da je skrajni čas zaključiti sejo, sicer se bo še izkazalo, da dolgujejo se zavezniki Nemcem. Pričakujejo, da bo Lloyd George jutri imenom vrhovnega sveta odgovoril na nemške predloge. Po današnji seji je Lloyd George prosil večake zaveznikov predvsem maršala Focha, naj bodo v svojih hotelih pripravljeni, da bodo v slučaju potrebe na razpolago.

Protiboljševski pokret. Sofijski listi poročajo iz Carigrada, da so zavezniki začeli izkrcavati na Galipolu svoje čete. Velikanski vojaški transporti prihajajo neprestano. Potrjujejo se vesti, da bodo tekom teh dni izkrcali Angleži 40.000 mož, Francozi 20.000, a Italijani 12.000 mož. Francoske in angleške vojaške misije organizirajo z veliko naglico Wranglovo armado. Nad Carigradom in vso okolico je proglašeno obsedno stanje. Za vrhovnega komandanta zavezniške vojske je imenovan angleški general Milne, bivši komandant angleške vojske na solunski fronti. — Situacija v sovjetski Rusiji postaja vedno bolj kritična. V Moskvi je prišlo do putilnihih bojev, protirevolucionarji so napadli Kremelj, ki so ga branile letiške čete. Sovjetska vlada je poklicala na pomoč ojačanja iz province. Po zadnjih vesteh je Trockij pobegnil iz Moskve. Iz vse Rusije prihajajo poročila o energičnem pokretu prebivalstva proti boljševikom.

Nove žrtve boljševikov. Z Dunaja poročajo 1. marca: Ukrajinski tiskovni urad poroča: Kakor javlja «Krasnaja Zvezda», je čezvračka (nekako boljševiško vojno sodišče) v Jekaterinoslavu ustrelila škola Nikanorja zaradi zvez z upornimi kozoiki. V Kijevu je bil objavljen seznam nad 200 rudarskih učiteljev, med njimi 37 učiteljev, ki so jih ustrelili zaradi podpiranja upornikov.

Svet Zveze narodov in izgon vzhodnih Židov z Dunaja. Iz Pariza javljajo 1. marca: Svet Zveze narodov je na današnji seji na podlagi poročila angleškega delegata Balfoura izjavil, da je stališče Avstrije glede izgona vzhodnih židov poljske narodnosti upravičeno tako s stališča lastnih, kakor tudi mednarodnih pravic. Avstrija je kakor vsaka druga neodvisna država upravičena za izgon tujcev in ta pravica se ne omejuje po mednarodnih pogodbah, in sicer tem manj napravi Poljski, ker še ni veljavna saint-germanska pogodba med Avstrijo in Poljsko, na katero se sklicuje poljski zastopnik. Vendar se morajo vpoštevati za obe stališči humanitarni oziroma Zveza narodov priporoča zatore prijateljsko razmotrivanje obojestranskih zastopnikov pod predstvom Balfoura, da se omenjeni človekoljubni interesi kolikor možno vpoštevajo.

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA, BODI NAŠA POZRTVALNOST ZA TRPEČE BRATE!

Domače vesti.

Ljubljana, 2. marca.

Naročnina za „Jutro“ za leto 1921 znaša:

za 1 mesec 15 K
za četrt leta 45 K
za pol leta 90 K
za celo leto 180 K

„Jutro“ je najcenejši slovenski jutranjik.

SPREJEMANJE PRI PREDSEDNIKU DEŽELNE VLADE. Predsednik deželne vlade za Slovenijo doktor Vilko Baltič sprejema do nadaljnjega stranke ob ponedeljkih, sredah in četrčkih od 11. do 13. ure.

IZPREMEMBE V FINANČNI SLUŽBI. Višji davčni upravitelj pri davčnem okrajnem oblastvu v Ljubljani Ivan Lavrenčič je imenovan za višjega davčnega upravitelja v 7. razredu. — Franc Mlakar, računski praktikant pri delegaciji ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, je premečen k finančnemu okrajnemu ravateljstvu v Mariboru.

ODLIKOVANJE. Za zasluge na solunski fronti sta odlikovana s srebrno medaljo za hrabrost dobrovoljca prof. Janko Orožen in urednik Vitomir Jelenc.

KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO je dne 24. februarja prejela odlok deželne vlade, da mora v osmih tednih sklicati svoj ustanovni občni zbor. Glavni odbor družbe je v veliki zadregi, kako bi se rešil občnega zbora, oziroma komisarija. Jutri poteče določeni rok. Mogoče je le en izhod: ali občni zbor ali pa komisarij; v vsakem slučaju pa konec klerikalnega gospodarstva v Kmetijski družbi.

ODVETNIKU. Anonimni moj «nasprotnik» se tolaži, da je «večina odvetnikov in pravnikov» na njegovi strani in vendar nima vkljub tej «večini» in moralni opori poguma stopiti pred javnost. Odrekan mu pravico tako govoriti v imenu svojih kolegov ter jih poniževati v obeh javnostih, češ, da so vsi za pretakanje take limonade «v okviru predpisov» kakor on. Možno bi bilo, da zastopa svoje stališče s polnim imenom pred javnostjo, ki ima v teh težkih časih pravico zahtevati, da stopa svobodni odvetniški stan s svojo oblastjo na čelu narodne obrane in da zajedno z vsemi drugimi javnimi oblastmi nastopi z represalijami, ki ne bodo le v posmeh našim narodnim nasprotnikom, — in to brez oziroma analogne slučaje ne le v prid dr. Šaubaha nego vsega bednega slovenskega koroškega ljudstva. Ako smo vsi složni v tem — oblast in višja sodišča — je vsaka biamaz izključena. Kdor pa naprej trdi, da sodišče «ne sme in ne more» — skidati, — ta ponižuje naše višje sodnike kot narodnjake. Zato je neodpustno proglašati nekaj za nemogoče, kar je pri gotovi složnosti mogoče. Tako ne delajo naši nasprotniki. Takih člankov, kakor je bil oni nepotreben in deplacirani pod naslovom «Represalije» kot odgovor na resolucijo «Gospodstva Zvona» se morejo

veseliti samo ljubljanski, celjski in mariborski — nemčurji. Nad nami leži še nekaj kakor neko proletstvo, da se vsak idejalni pokret že v kafi če le mogoče zaduši in kompromitira od Bleiweisa sem. Največ radi samih osebnosti iz ničumnosti in sebičnosti. Zalostna nam majka! — Dr. J. C. Oblak.

GOSP. DŽAMONJA PROTI MARIBORSKI «STRAŽI»? Bivši narodni poslanec g. Gijuro Džamonja objavlja v «Taboru» naslednji odgovor «Straži»: «Straža» hajdučki sumničji moju čast. Pošto se urednici «Straže», kad ih se privede sudu, raznim sredstvi ukraine odgovornosti, pozivam pisca tega napada, da se potpiše, pa da znam, s kim ču obracemat. Ne učini li to več u narodnom broju «Straže», onda su meni odgovorni članovi redakcije, s kojima ču ja obracemat onako, kako to oni zaslužuju.

KATOLICIZEM IN ARNAVTI. V Slovencu piše Fran Radešček o Arnavtih ter se je povsvel do trditve, da naj oni, kdor hoče spoznati kulturno moč poslanstva katolicizma, pride v katoliški Arnavtluk, kjer bo videl, da je beseda katoliškega duhovnika dvignila arnavtsko ljudstvo na višjo stopinjo kulture. Ta trditev je v svojem polnem obsegu nasprotna faktičnemu dejstvu. Albansko plemo Miriditov okoli Ljumbule, Kasjata na Luriji in Aras je katoliško, a v resnici so ravno ti Arnavti največji in najnevarnejši zlikovci med vsemi Arnavti, mogoče zaostajajo samo za plemenom Miat, ki so se pa pomohamedanili pred nekaj desetletji. Pa tudi med prizrenskimi in kosovski Albanci so katoliški Arnavti največji kačaki. Ako je hotel Fran Radešček napraviti poklon katoličanstvu — zakaj, to ve gotovo sam najbolje, ker je najmlajši med mladimi — bi si moral pač izbrati drugo priloznost.

PEGANOVA AFERA. Disciplinarna razprava v znani Peganovi aferi se bo vršila pri ljubljanski odvetniški zbornici dne 18. t. m.

VZGLEDNA MLADINA. Iz Pragerskega nam poročajo: V soboto je bil tukajšnji železniški uradniški pripravniški tečaj zaključen s poslovnim večerom, na katerem se je nabralo 1100 krou za Jugoslovansko Matice in 350 krou za ljudsko knjižnico mariborske «Prosvete».

PREPOVEDANI KOROŠKI LISTI. Minister za notranje zadeve je zabranil celovškima listoma «Kärntner Landmannschaft» in «Koroška Domovina» in beljaški «Kärntner Tagespott» prihajanje v našo državo, ker vsi ti listi pišejo neprijateljsko proti naši državi.

KOLA SLOVENSKE SISTER. Ustanovni občni zbor «Kola slovenskih sester» se vrši dne 20. marca, in sicer ob pol 14. uri v Narodnem domu. Udeleženkam shoda je dovoljena znižana vožnja na vseh progah južno in državne železnice. Zato naj se te takoj zglobe pri tajništvu «Kola slovenskih sester», da se jim pravočasno dostavi nakaznice. — Narodno gledališče priredi na dan ustanovne skupščine «Kola slovenskih sester» na čast udeleženkam slavnostno

Mašim šolam na pomoč.

Ustanove in pismene prošnje so bile zdaj in gluha so ostala ušesa tistih, ki naj bi podpirali šole v mestu Ljubljani. Šola je od vseh kulturnih narodov priganano najboljšo sredstvo, ki vodi človeško navzgor, ki nam daje zavednih državljanov, umnih trgovcev, izobraženih obrtnikov, dobrih delavcev itd. Če pri ljudski šoli se prične graditi temelj našim državi in vse kliče in se oziroma učiteljev, ki naj nam vzgoji novih ljudi, vrednih srečno države.

Toda umetnost vseh umetnosti je, iz današnje zelo pokvarjene mladine ustvariti dobro, zavedno, pošteno in pridno ljudstvo. Mi se zavedamo tega, kakor tudi naše naloge in se trudimo po vseh močeh biti ji kos. K temu pa je treba podpore, katere pa nam mestna šolska oblast ne daje. Že gori sem omenil, da so bile neštete prošnje zaman. Za kaj smo prosili in česa rabimo, bo razvidno iz sledenih vrstic. Sedanja dva ljudski in meščanski šoli v VII. okraju Ljubljane (Sp. Šiška) so bile še pred nekaj leti kot osamrazredni ljudski šoli pod samostojno občino Sp. Šiška. Ta občina so se zavedala svoje naloge in je podpirala šole v mirnem času vsako leto z 100.000, iz katerih so se nabavljala potrebna učila in knjige za učbožno in leposlovno knjižnico za učence. Ob začetku vojne je bila šola z najpotrebnejšim preiskrbljena: na ravno takrat se je pripetila šola

načinjena nesreča: nastanjanje vojaštva, ki je uničilo promeno dragocenih učil in druge šolske imovine.

Kaj so učila? Mnogokrat to, kar je kiharju dielo in pouk brez njih je pri mnogih predmetih mrtve, saj s samo besedo le težko in skrajno nepopolno kaj opišemo. Zato je najvažnejše, da ima vsa šola poleg dobrih učiteljev tudi bogato zbirko učil in lepo knjižnico za učence in učitelje. Izmed vseh šol pa so one v VII. okraju danes najubožnejše. Pri vsem medodovanju pa znaša letni prispevek n. pr. naše II. deške meščanske šole ca. 500 K! za kar naj kupimo učila, knjige, tiskovine, kredo, tinto itd. Tako daleč smo pri nas, da prosimo med urami učence za kredo, ker moramo meditirati, da valed pomanjkanja tinte in tintnikov nemorejo učenci vseh razredov ob enem pisati. Samo tiskovine za polletna izpisevala so veljala 200 K! Kaj naj si nabavimo za ostanek??

Učitelj naravoslovja nima niti špirta, kaj šele, da bi mogel vse pokazati, kar mora razložiti! Tako padajo besede kakor bob ob steno — zaman. Nekatero strgane zemljevide, ki bi ne zadostovali več niti za eno šolo, rabijo danes štiri šole! Česa naj se učenci nauče, če ne vidijo narisanih zemljin zadosti dolgo časa in jasno preči seboj? In tako je pri enem kakor pri drugem predmetu. Oblasti zahtevajo uspeha, vest nas peha dalje, da bi kaj dosegli, pa se nas lotera obup, ko pri toh razmerah vse nič ne pomaga, ako še tako kličemo na pomoč.

Učenci bodo prišli na drugo zavode ne pripravljeni in v obrt nezreli. Kdo bo nosil krivdo? Posledice bodo trpeli učenci, njih predstojniki in država!

Da je knjižnica biva ljudske šole skrajno ubožna, je po sebi umevno. Knjižnica pa je učitelju in učencu neizčrpna zakladnica znanosti, podbuho in nauka o dobrem in lepem! Toga bogastva mi nimamo. Ali veste, kako smo revni?

Kako je z higijeno? Poudarjajo važnost telovadbe za narod in za bodočnost države. Naša telovadnica pa smrdi po premogovem dimu kakor v peklu. Tla so pokvarjena, orodje pa obstoji iz velikanske bradlje za odrasle, ravno tako droga, iz pokvarjene kože in konja, ki je zaradi velikosti nežni mladini neprimeren. Brez blazine smo, da niti skakanje ne moremo gojiti.

Na oknih ni zastorov, da se kraga šolski zdravnik, da tožijo učenci valed razbolelih oči, ko morajo v ostru solnčni luči pisati in čitati. Prišli bodo pa tudi starši, ki nas bodo tožili, da smo krivi boleznim otrok.

Za šolo je velik vrt — a tudi za vrt ni kredita.

Za vse, vse smo prosili, pa smo želi celo prav neuljudne odgovore in skoparjenje pri šoli in pri mladini, najdragocenejšem, kar imamo, se nadaljuje. Kličem s tovariši vrod vsem, ki imajo moč in denar: ne samo vladni, marveč še bolj zasebnikom, denarnim zavodom, trgovcem in obrtnikom: pomagajte šoli!

dejanjem in ne pustite, da bi zamrlo moje besede, kakor glas upločnega v puščavi!

Strok. učitelj Pavel Knavar.

Prosveta.

NARODNO GLEDALIŠČE.

Drama:

Cetrtek, 3. marca: Finčgar: Razvalina življenja. Red A.

Petek, 4. marca: Tučič: Golgota. Red D.

Sobota, 5. marca: Bajka o volku. Red B.

Nedelja, 6. marca: Bajka o volku. Izven.

Ponedeljek, 7. marca: Tučič: Golgota. Red C.

Opera:

Cetrtek, 3. marca: Smetana: Dalibor. Gočeva. Red C.

Petek, 4. marca: Mignon. Gostovanje gospe Julija Betetta. Red E.

Sobota, 5. marca: Smetana: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Gugi-Strifančeve. Red A.

Nedelja, 6. marca: Puccini: Tosca. Izven.

Ponedeljek, 7. marca: Zavrto.

Literarni večer. Dočim je bil takoj prvi dan velik neval za vstopnice k predstavi «Na dne», za literarni večer ni bilo toliko zanimanja. Mogoče zaradi naslova. Ko bi ljudje vedeli, kakšno užitek nudi tak večer hudočestvenikov, bi ga gotovo obiskali. Prvi del obsega Čehova povesti v obliki enodejank. To je res pristal čehovski-ruski smeh. Drugi del je bil skopinski vzročni resen in je obsegal troje izbranih točk. Gosp. Načalova je sprejela publika s ploskanjem. Njegov «Anthem» je bil veličasten. Služiti tiolo-log iz Brande v tej obliki je nepozabljev spomin na nekaj ogromnega, velikega, kar more podati le umetnik, kakor je Načalov. Zato, pravimo, je škoda, da je bil večer slabo obiskan.

Matica Hrvatska imenovala je poverjenikom za grad Ljubljani gosp. Fr. Rebeca, revidenta južno železnice. Članovima prinosnicima i zakladnicima javlja, da se još razširijo redovna izdanja za godinu 1919. i to: Dr. Fran Tučan: Naše rudno blago, s ilustracijama i kartom o nalazištima ruda u Jugoslaviji. Dr. M. Cihlar-Nehajev: Veliki Grad. Privopjesti. Dr. Gjuro Dimović: Kraljević Marko. Drama. — Za ova redovita izdanja plaćaju članovi prinosnici K 32.—, a članovi zakladnici imaju radi namirenja vlastitih troškova Matičnih nadoplatu K 22.—. Poštariju plaćaju članovi. Nove članove prinosnike i zakladnike prima poverjenik svaki dan od 14—15 u strom stanu na Gospodstvoskega cesti br. 13/II. vrata 103.

predstavo. Udeležence izven Ljubljane dobje vstopnice pri pripravljalnem odboru »Kola« za tretjino običajne vstopnine.

I. SLOVANSKI VEČER. ki ga priredijo jugoslovanski napredno akademsko društvo »Jadran« danes dne 3. marca v Narodnem domu, se prične točno ob pol 20. uri, ker morata g. Sindler in g. Zathay, ki sodelujeta pri akademiji, nastopiti isti večer še v orki »Dolbor«. Pri akademiji sodelujejo ga. Lovšetova, ga. Markova in gospa Smolenska, gg. Putjata, Sindler, Zathay in Ravnik ter pevski zbor »Jadrana«. Natančnejši spored v dvorani. — Odboj.

PREMEŠČENJA. Premješeni so: Ignacij Rus, okrajni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Radovljici, k poverjeništvu za notranje zadeve; Franjaki, kancist pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu, k civilnemu komisariatu v Murski Soboti; Josip Zadnikar, kancist pri poverjeništvu za notranje zadeve, k okrajnemu glavarstvu v Novem mestu; Alojzij Cevna, kancist pri okrajnem glavarstvu v Brezicah, k politični ekspozituri v Cerknici.

SPOMLADANSKO PREMEŠČENJE OFICIRJEV. Kot nam poročajo iz Beograda, je v vojnem ministrstvu izdelana obširna naredba o letošnjem pomladanskem oficirskem premeščanju. Premješene obsega zlasti one ofircije, ki so bili do zdaj na službi v Macedoniji in Črni gori, ki bodo prestavljeni v nove kraje. Tudi v višjih, divizijskih in armijskih poveljstvih, kakor tudi komandah mesta, se bodo izvršile večje izpremembe in premeščanja.

NOVA ZAVAROVALNA BANKA V LJUBLJANI. Ministr za trgovino in industrijo je dovolil ljubljanski kreditni banki, Jadranski banki, Kreditnemu zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani, Slovenski eskompini banki v Mariboru ustanoviti delniško družbo z imenom »Jugoslovanska zavarovalna banka« s sedežem v Ljubljani. Družba se bo bavila z vsemi običajnimi zavarovalnimi panogami, zlasti z življenjskim zavarovanjem vseh vrst, z zavarovanjem vseh vrst, z zavarovanjem zoper škode pri požaru, strelu in razletu, s prevoznim zavarovanjem, z zavarovanjem zoper nezgode in zoper škode po vlomski tatvini in po neverbah, dalje z zavarovanjem zoper poškodovanja zvonov, strojev in avtomobilov in zoper škode po toči. Osnovna delniška glavica znaša 10 milijonov kron.

MESTNI SOSVET V MARIBORU se je v ponedeljek zvečer sestel na prvo sejo, kateri je predsedoval vladni komisar dr. Poljanec, ki je v svojem pozdravnem nagovoru izrazil željo, da bo delo v sosvetu izključno gospodarskega značaja. Vse delo želi porazdeliti na odseke. Določilo se je potem šest odsekov, in sicer: 1. osebni in disciplinarni, 2. gospodarski in finančni, 3. odsek za klavnicu in plinarstvo, 4. pokopališki in kopalski in končno likvidacijski odsek. S tem je bil dnevni red prve seje izčrpan.

IZPLAČEVANJE UJETNIŠKIH PRISTOJBIN. Glasom dopisa predsedstva delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, št. 1985/V ex 1920, z dne 15. septembra 1920 je izplačevanje ujetniških pristojbin ustavljeno. Vse delo se naj nadaljuje vpošiljanje tozadevnih prošnji, za katero so evidenčni listi že predloženi, opusti. Za vse iz ujetništva se vračajoče pa naj se evidenčni listi tudi še nadalje od občinskih uradov izgotavljajo in »Vojaški intendantci za Slovenijo« vpošiljajo, da bodo za slučaj, da se izplačevanje ujetniških pristojbin zopet dovoli, za nakazovanje pripravljeno.

KOZE V CELJU. V Celju so se pojavili štirje novi slučajji koz, in sicer: so obboleli: zidar Fran Zlodej v Aškerčevi ulici 4 (zbolet 20. feb.), vdova tvorniškega delavca Amalija Vračko, Gosposka ulica 17 (22. feb.), urar Stefan Ferant, Gosposka ulica št. 19 (22. feb.) in posredovalka služb Hüttig na Glavnem trgu 7 (26. feb.). V celjski okolici je bilo v istem času prijavljenih 5 novih slučajev, in sicer v neki rodnini v Lokrovcu.

NOVA AVTOMOBILNA ZVEZA se pripravila med Celjem in Vojnikom, oziroma med Celjem in Dobrno. Konzorij v Vojniku je kupil avtomobil državnega kopališa v Dobrni, katerega kopališče na cesti Dobrna-Vojnik ni smelo uporabljati. Zveza se upostavi že v kratkem.

LJUDSKO ŠTETJE v celjskem političnem okraju brez občin gornjegrajskega okraja, ki še niso poslane 110.061 prebivalcev, med njimi 106 seznamov, izkazuje skupno s Celjem tisoč 650 Slovencev, 939 Srbohrva-

tov, 348 drugih Slovanov in 1933 Nemcev.

VARAŽDIN šteje 13.648 prebivalcev, med njimi 6960 moških in 6688 žensk. Zanimivo je, da je posadka manjša kakor vmirnem času. Po veri je 12.018 katolikov, 15 unijskih, 820 pravoslavnikov, 58 evangelikov, 169 muslimanov, 569 izraelitov in 2 brez konfesije.

SLAVNOSTNA IZROČITEV ZASTAVE SOKOLSKEMU DRUŠTVU V LOGATCU. V nedeljo dne 6. t. m. se izročila na slavnosten način sokolska zastava br. društvu v Logatcu. Po zasedbi od strani Italijanov je hranilo zastavo starešinstvo Savoza, ker bi jo sicer Italijani uničili. Pozivljamo vsa bratska društva Ljubljane in okolice, da se v kar največjem številu udeležijo te slavnosti. Odhod iz Ljubljane na Vrhniko z vlakom ob 7. uri 25 min. Od Vrhnike naprej peš do Logatca. Iz Logatca se vračamo popoldno okoli tretje ure zopet peš na Vrhniko, odkoder odhajamo z vlakom ob 18. uri 34 min. Bratska društva naj javijo takoj številu udeležnikov zaradi naročitve kosa. Vozne cene bodo pravočasno javljene. — Jugoslovanski sokolski Savez.

TAJNIŠTVO REŠKE JUGOSLOVANSKE STRANKE javlja: Da se ustvari močna organizacija našega narodnega elementa na Reki, ustanovilo se je v Zagrebu (hotel K »Zlatnoj kruni«) tajništvo Reške jugoslovanske stranke v svrhu, da se izvrše vse potrebne priprave, da nas bodoči dogodki ne najdejo neopripravljenih. V tajništvu bo vsak naš človek lahko dobil informacije v prашnjani stranke in splošne narodne organizacije na Reki.

GRADNJA DRŽAVNIH POSLOPI V BEOGRADU. Kakor smo svačasno poročali, je bil sestavljen poseben odbor ministrov v svrhu, da prouči gradnjo državnih poslopij v Beogradu. Ta odbor je te dni končal svoje delovanje ter predlagal, da se v prvi vrsti prične z gradnjo poslopij za one državne urade, ki so bili doslej nameščeni v tujih poslopijih. Zidalo se bo najprej na prostoru, kjer se nahajala stara artiljerijska vojašnica v Nemanjini ulici, razen tega pa tudi ob parku finančnega ministrstva, kjer naj bi stala velika palača za ministrstvo samo in za vse njegove sedaj po celim mestu raztresene direkcije. Na prostoru artiljerijske vojašnice je projektirana palača ministrstva saobračaja, ministrstvo pošte in telegrafa in eventualno tudi kmetijsko ministrstvo. Palače ministrstva notranjih in vnanih del se zgradi v središču mesta. Stroški za projektovane zgradbe so proračunani na 80 milijonov dinarjev. V pokritje gradbenih stroškov se bo najbrže najelo v inozemstvu posojilo na podlagi vojne odškodnine.

METEOROLOŠKI PREGLED ZA MESECE FEBRUAR. Že tekem cele zime se je opazovalo, da skuša močan zračni pritisk, ki ima svoje jedro v severni Aziji, prodreti v Evropo. Ti poskusi so se pri nas pojavljali od 1. do 10. februarja v obliki rednih padavin, ki so zemljo znova pokrile s tenko sneženo plastjo. Vseh padavin dežja in snega je bilo 41 mm. Od 10. februarja se je vreme popolnoma ustalilo in nastopila je doba nenavadno lege in mirnega vremena, ki traja še vedno dalje. Karakteristični znaki tega vremenskega pojasa so mrzle noči, v katerih pade temperatura do 5 stopinj pod ničlo, pomanjkanje jutranje megle, podnevi hitri dvig temperature in skoraj popolno brezvetrije. Zanimivo je dejstvo, da so uživali skoraj povsod v celi Evropi enako lepo vreme. Perijoda legega vremena utegne trajati še nekaj dni, na kar bo skoraj gotovo nastopila daljša doba slabega vremena.

SRBSKO NOVINARSKO DRUŠTVO. Na nedeljski seji srbskega novinarskega združenja je bil soglasno izvoljen za novega predsednika g. Dušan F. Nikolajević.

NOVA ULICA IMENA V ZAGREBU. Samoupravni odbor zagrebskega občinskega sveta je izvolil poseben odsek 12 članov (6 historikov in 6 književnikov), kateremu je poverjena naloga, da stavi občinskemu svetu primerne predloge glede preimenovanja mestnih ulic in trgov.

KOMUNISTIČEN KURIR ARETOVAN. Beograjska »Tribuna« poroča, da je bil na jugoslovanski meji aretovan nek komunistični kurir, pri katerem so našli veliko vsoto denarja. Zdi se, da je bil denar namenjen za komunistično propagando.

PROMET MED REKO IN TRSTOM. Danes se je otvoril med Reko in Trstom avtomobilski promet, zankrat samo za poštne pošiljke, v kratkem pa se otvori tudi promet z blagom.

Finančni položaj na Dunaju.

Medtem ko v Nemčiji cene padajo ali pa vsaj ne prestopijo gotovih meja, raste druginje na Dunaju nevihrzema. Še ni prenehala na borzi vzemirjenje radi 42-milijardnega deficita, ki ga izkazuje po finančnem ministrstvu revidirani državni proračun, že se oglašajo številni glasovi državnih namestencev, da s štrajkom izsilijo novo povišanje plač, ki bi v najslabšem slučaju pomnožilo zgoraj omejen deficit za 16 milijard. Pokritja za novi deficit skoraj ni mogoče najti.

Poizkus pomoči držati z dajanjem blagovnih kreditov je, kakor kažejo vsa znamenja, izpodeletel. Od angleških dveh milijard funtov za nabavo sirovin je uporabljena komaj ena tretjina. Trgovina in industrija se boji rizika v cenah in v tečaju valute in radi tega ne obratuje s polno kapaciteto. Radi tega stojijo deloma tudi tisti obrati, ki razpolagajo z dovoljno količino premoga in sirovin. Nemška Avstrija ne potrebuje toliko blagovnih kreditov. Veliko večji med prisi za kosumni kredit, ki bi služil nabavi živil. Tako kredite, ki ne krijejo niti obresti (na amortizacijo ni misliti) pa privatna inozemska podjetja odločno odklanjajo. V poštev bi mogle priti edino razmere, ki bi jih prišlele za to politično razvaze.

Dunajske banke navzile veliki inflacij trpijo na pomanjkanju tekočih sredstev. Industrija potrebuje velikih posojil valed drage nabave sirovin in visokih delavskih mezd. Pomanjkanje denarja je glavni vzrok novim povišanjem bančnega kapitala. Kreditanstalt, Wiener Kommerzbank, Unionbank, Bodenkreditanstalt, Depositenbank so že ali pa nameravajo v najkrajšem času povišati svoje delniške glavice. Od teh namerava dunajske komercialna banka oddati en del svoje nove emisije ogrskim in jugoslovanskim posojilnicam in upa doseči to plasiranje po mnogo višjem tečaju.

Južna železnica. Poročali smo zadnje o konferencah, ki so se vršile na Dunaju in imele cilj urediti nove razmere pri Južni železnici. Posredilo se je za stopnikom družbe in na področju zainteresiranih držav doseči sporazum v takozvanem régime provisoire. Sklopi konferenca se morajo predložiti posameznim vladam, izdelati se morajo novi statuti, ker je treba spremeniti sestavo uprave, izdelati se morajo novi statuti, ker je treba spremeniti sestavo uprave, izdelati se morajo novi statuti, ker je treba spremeniti sestavo uprave, izdelati se morajo novi statuti.

Odprava potnikov in priljage na progi Jesenice-Podrožica se vrši od strani naših postaj do postaje Podrožica na podlagi naših tarifov in sicer na ta način, da se oddaljenosti do Jesenice priča 15 km. Z avstrijske strani so takisto oddaljenosti do Podrožice podaljša pri odpravi do Jesenice za 15 km. Osebine listke za Podrožico izdaja samo postaja Jesenice.

Automobilni promet Reka-Trst se je otvoril 2. marca in sicer začel samo za poštne pošiljke.

Razgovori z avstrijskimi delegati glede ukinitja sekvestrov so se pričela v soboto v Beogradu.

Obvezno prejevanje 1, 2 in 10 kronskih bankovcev. Kakor znano je finančni minister pred kratkim odredil za državne blagajne do 50 K omejeno dolžnost sprejetja drobno bankovcev avstro-ogrskih banke. Ta odredba je povzročila neprijeten gospodarski položaj zlasti pri onih podjetjih, katerih dohodki so se sestavljali iz malih bankovcev (časopisje itd.). Ta naredba je ukinjena in so državne blagajne obvezno sprejemati drobne, pravilno žigovane bankovce v neomejeni množini.

Tuj kapital za obnovo naših železnic. V Belgiji je ustanovljen konzorcijski kapitalistov v svrhu obnove in zgradbe jugoslovanskih železnic.

Licitacija za nabavo hidroelektričnih strojev. Generalno ravnatelstvo voda v Beogradu objavlja, da se vrši druga očetna licitacija za nabavo hidroelektričnih strojev, katere potrebuje imenovano ravnatelstvo za izvršitev hidroelektričnih del dne 7. aprila 1921 v Beogradu pri naznačenemu ravnatelstvu.

Invov starega stavbenega lesa. Iz Beograda se nam poroča: Ekonomsko finančnijski komite ministrov je z rešitvijo z dne 10. decembra 1920, št. br. 72.433 dovolil deželni vladi za Slovenijo izvažati brez plačanja carine in osiguranja valute star stavbeni les na Gorisko za gradbo stanovanjskih barak 300 begunskim družinam, katerih hiše so pogorele, in ki se sedaj vračajo na svoje domove. Sklep v interesu trpečih sorojakov v za sužnjeni zemlji pozdravljamo, samo potrebni bi še daljši ukrepi, da se prepreči spekulacija tustranskih izvoznikarjev in onostranskih uvoznikarjev.

Kaj je s Setinbečova aforo? Legna industrija Dobričin-Dvace v Bosni je bila pred preobratom delniško društvo z obojnovno glavnic 5 milijonov kron. Lastniki društva so bili bosensko-hercegovski erar

Gospodarstvo

s 5,6 milijonov kron in Oskar Körner s 400.000 kronam. Po vojni je podjetje, ki poseduje dve veliki žagi, ogromno gospodvo. Industrijske železnice in celulozno tovarno, imelo v času sekvestra za 50 milijonov deficita. K temu prilajajo poročila, da zahteva belgijska in holandska vlada za odškodnino 15 do 20 milijonov frankov za kritje škode, ki je nastala njihovim državljanom valed uničenja prejšnjih dogovorov potom nacionalizacije. Jugoslovanska strokovnjaška mnenja so si edina v tem, da je izključena možnost efektivne investicije tolikih vsot v času, ko se je nabajalo podjetje v Körnerjevem koncernu. Da pa postane podjetje zopet aktivno, bi treba polnega obrata in sposobne uprave.

Potujoči vzorkarski trg. V Bernu Jelajo priprave za potujoči vzorkarski trg. 18 vagonov, napolnjenih z različnimi vzorci švicarske industrije bi potovalo iz mesta do mesta, ne pa samo po Švici, ampak tudi v inozemstvo.

Amerika in trgovina z Rusijo. Načelnik oddelka državnega departementa Arthur Bulard se je v parlamentarnem odboru za zunanje stvari izrazil, da se trgovina z Rusijo ne more toliko časa obnoviti, dokler Amerika svojega kredita ne razširi tudi na to državo. Odgovorili so mu, da so ostali vsi poizkusi privatnih pisar za financiranje trgovskih stikov z Rusijo brezuspešni, kajti z Rusijo je tako dolgo nemogoče trgovati, dokler ne dobi ta država trde in zanesljive vlade. Tako, očiščena Amerika. Medtem pa se seveda tudi ameriški trgovci tepejo med seboj, kdo bo prodal več za dobro — bolj ševiško zlato.

Rusija in svetovna poštna konvencija. Vlada sovjetrov je naslovila na pisarno svetovne poštne zveze predlog, naj se Rusija sprejme v to zvezo. Švica se temu predlogu protivi, ker se niso podana zadostna jamstva za popolno prostost mednarodnega poštnega prometa z Rusijo.

Svetovni žitni trg. Po poročilih mednarodnega poljedelskega instituta v Rimu se je letos posejalo z žitom 3 odst. manj površine, kakor lansko leto. Isto se je opazilo pri bombažu. Razvoj cen pa od viali v prvi vrsti od izpada žetve. Zmanjšanje površine ne bo imelo posebnega vpliva. — V Indiji je posejano tri in pol milij. oralo manj, kakor v pretečenem letu. — V Avstraliji znaša letošnja žetev štiri milijone ton napram polirugemu milijonu lanskega leta. — Anglija in Francija sta si zagotovili za tekoče leto potrebno količino žita. V Angliji padajo cene žita in mlinskih izdelkov. — O Italiji ni nobenih zanesljivih podatkov. — V Nemčiji je vreme gorko in ugodno za pomladanska dela. Koruza loco in takoj je vzdržala prejšnje cene, cif-poudbde so ceneje kakor v preteklih tednih. — Iz Vojvodine prihajajo ugodna poročila o razvoju bodoče letine. Cene pšenice so padle na 960 do 940 kron za metriski stot. Vzrok padcu cen je padec ameriškega dolarja, ki onemogoča vsako konkurenco banaške moke z amerišansko.

Nemška marka in češka krona. Praški »Narodni Listy« so pisali v zadnjem času o razmerju nemške marke k češki kroni in drugim valutam vzhodne in srednje Evrope. List omenja pri tej priliki, da plasira Českoslovaška svoje devize, če jih ne more oddati v Londonu ali Stockholmu, vedno v Berlinu in za hiteva osvoboditev češke krome iz privlačne sfere nemške marke K temu pri pomni »Frankfurter Zeitung«, da je resnica, da se večji del čeških deviz izmenja v nemške marke, to pa radi velikih plačil, ki jih Českoslovaška valed živahne trgovine z Nemčijo dolguje tej državi. Tako je znašal v sredini februarja dolg v markah približno 290 milijonov. Celotno bi znal doseči ta dolg nad eno milijardo čeških kron. V Zürichu, Amsterdamu, Londonu, Stockholmu ali Parizu se more oddati le sorazmerno mala količina čeških deviz, medtem ko je Berlin zelo sprejemljiv. Valed tega krije Praga svoj devizno potrebo po večini v Berlinu. Českoslovaški bančni urad se bo pri nabavi in prodaji deviz posluževal v prvi vrsti na ustanovljene trgovske zadruge Českoslovaških bank.

Severnonemški Lloyd je prvi med velikimi transatlantičnimi prevoznimi družbi objavil svojo bilanco po petih letih. Ko je Lloyd prvič bilansirail, je imel v službi odirama še v delu trgovsko mornarico, ki je štela preko 900.000 bruto registriranih ton. Pomožne ladje so imele 70.000 bruto reg. ton. Danes iznaša c. 1.000.000 t. od tega pomožnih ladij 37.000 t. Leta 1913. se je bilanca zaključila z 283 milijoni mark, danes po izgubi 360.000 t. z vsoto 732 milijonov mark. Te papirne številke bodo še poskočile. »Fairplay« je izračunal stavbene stroške 7500 tonskega parnika koncem l. 1920. s 105.000 funtov, kar odgovarja 25 milijonov mark. To je edini vzrok žubnemu pojavu, ki ga srečamo pri primerjanju prejšnje in letošnje bilance nemškega Lloydja.

Nova trgovska šola v Ameriki. V New-Yorku so ustanovili trgovsko šolo na popolnoma novih principih. Šola ima kapital od 1. milijona dolarjev. Dijaki dobe po absolutoriju naslov, ki odgovarja doktoratu. po absolutoriju ostanejo v

praktični službi. Na ta način božejo dvigniti teoretično in praktično naobrazbo trgovcev.

Interalliran dolg Ameriki in Angliji. V angleški spodnji zbornici je minister Chamberlain dal zanimive podatke o zadolženju alirancev Ameriškim Zdrženim Državam. Pred vojno napovedjo združenih držav so vzele angleška in francoska vlada na newyorškem trgu 500 milijonov dolarjev posojila s pomočjo solidarnega jamstva. To posojila je bilo v jeseni že krito. Od vlade Zdrženih držav do njihovega vstopa v vojno ni vzela angleška vlada nobenega posojila in ni dala svojih garancij za nobeno posojilo, ki je bilo dano ostalim antantnim državam. Angleški dolg Zdrženim državam je iznašal 31. maja 1919 4427 milijonov dolarjev. Danes iznaša še 4127 milijonov dolarjev brez obresti. Angliji pa dolgujejo ostale alirane države 1725 milijonov funtov.

»King Gilette«. V Službenih Novinah broj 39 od 21. februarja 1921 štimo, da je beograjsko trgovsko sodišče dovolilo firmi Gilette Safety Razor et Co iz Bostona, da sme ona za dobo 10 let na teritoriji kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev izključno in monopolno uporabljati svojo sodiščni prijavljeno znamko za nabroj natančno označenih predmetov, glavno brivskih. Nimamo nič proti temu, da se izvrja mednarodno varstvo znamk, vendar pa se nam zdi, da to vprašanje še ni rešeno. Izšel je sicer predlog iz Beograda na nekatere države, da naj se prejšnje mednarodne pogodbe za varstvo znamk, ki so bile sklenjene med kraljevino Srbijo in tujimi državami, raztegnejo na celo Jugoslavijo in v polnem obsegu obnove, vendar — kolikor je nam znano — tuje države na ta predlog še niso pristale. Naglica in prevelika koncilijantnost, čeprav napram prijateljski državi, brez zagotovljenih reciprocitet ni koristna interesom naših državljanov.

Donaška paroplovba prehaja čim dalje bolj v angleške roke. »River Syndikat« ima do sedaj v svoji lasti 300 ladij in 2600 šlepov. Posrečila se mu je združitev z »Južnonemškim Lloydom« in skuša na ta način izolirati jugoslovanski »Broderski sindikat«. Angleži delujejo za ustanovitev novega parobrodnega društva s kapitalom 12 milijonov funt sterlingov, ki boče organizirati rečni promet med Nemčijo in Českoslovaško.

Vprašanje brezposelnosti v Angliji. V angleški poslanski zbornici je izjavil voditelj delavske stranke Clynes glede brezposelnosti: Položaj se ja od meseca septembra poslabšal. Delavska stranka zahteva za nezaposlene ali dela ali zadostno podporo. Ako vlada delavskih zahtev ne sprejme naj sama prodaja kaj boljšega. Delovni minister Mack Namara je izjavil, da je število brezposelnih naraslo od 300.000 meseca oktobra p. l. na 1.039.000 dne 11. februarja t. l.

Borza 2. marca.

Borzno poročilo Carli, Praga, Berlin, Dunaj je izostalo, ker telefon z Dunajem ni deloval.

Zagreb, devize: Berlin 236 do 237, Milan 542 do 545, London 570 do 580, Newyork 148, Pariz 1065 do 1070, Praga 186 do 187, Švica 2425 do 2450, Dunaj 2040 do 2055. Valute: dolar 145.50 do 146, avstrijske krope 21 do 21.85, rublji 57 do 70, češke krope 175, funti 550, franki 1040 do 1050, napoleoni 459 do 496, marke 233 do 236, souvereign 600, italijanske lire 533 do 534.

Banka	Primerje	100
Banka za Primorje	1025	
Hrvatsko-obrtna banka	982	390
Hrvatska eskomptna banka	1450	1460
Banka Brod na Savi	278	280
Jadranska banka	1810	1830
Jugoslovanska banka	568	570
Ljubljanska kreditna banka	900	910
Praščediona	9100	9250
Rečka pučka banka	450	455
Slovenska eskomptna banka	635	
Eksplatacija drva	1500	
Goranla	680	720
Narodna šumska industrija	780	790
Gutman	1300	1350
Slavonia	1160	1180

Beograd, valute: dolar 2570 do 2570, funti 141 do 142, franki 265 do 266, lire 134 do 135, leji 4970 do 4975, levi 4550 do 4450, češke K 46 do 4650, avstrijske krope 570 do 580, napoleoni 125 do 12550. — Devize: London 145 do 14550, Pariz 268 do 270, Zeneva 615 do 620, Praga 4575 do 47, Dunaj 570 do 575, Berlin 5950 do 6050, Milan 125 do 137. — Efekti: Narodna banka SHS 2950 do 3000.

Vremensko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Temperatura v zraku	Temperatura na tleh	Temperatura v vodi	Veljavi	Naboj	Padavine
2. marca	7. ur: 7.42 14. ur: 7.15 21. ur: 7.30	7.42 7.15 7.30	4.0 3.5 6.4	slab vzh. sl. jug.	megla tuno	0.9	

Srednja včerajšnja temperatura 6.2, normalna 15.
Vremenska napoved: toplo mirno vreme.
Solnce zahaja ob 4.37 zmrza ob 17.46

Nase nebo v marcu.

Vsi veliki planeti ostanejo še celo noč vidni. Na večernem zapadnem nebu sveti večernica; planet Venera obvlada nebo kot najsvetlejša zvezda. Svoj največji sijaj bo dosegla dne 17. marca. Mart zabaja že koncem meseca pred 21. uro.

Na vzhodnem nebu v ozvezdju Leva je največji izmed planetov Jupiter. Viden je vse noč. Dne 5. marca bo stal o polnoči točno na južni strani neba. Stal bo v prvi štiri v svetovnem prostoru tako, da se bo nahajalo zemlja ravno med solncem in Jupiterom: Jupiter se bo nahajal ta dan v opoziciji s solncem. Južnovzhodno od Jupitera v ozvezdju Device stoji Saturn. Najti ga je lahko zlasti dne 23. marca ob petih, ko stoji polna luna južno pod Saturnom približno 12 luninih premerov. Saturn zabaja eno uro pozneje kakor Jupiter ob sedmih, koncem marca. Tudi Saturn bo stal dne 12. marca v opoziciji s solncem. O polnoči istega dne se nahaja točno na južni strani neba v veliko manjšem sijaju kakor Jupiter.

Dne 21. marca ob 4. uri 51 min. stoni solnce v znak ovna. To je pričetek astro-nomske pomladi. Navidezna solnčna pot preseči isti dan nebesni ekvator, solnce se nahaja v pomladanski točki. To se zove tudi pomladni ekvinokcij, ko sta dan in noč za naše kraje enako dolga. Toda pomladna točka, kjer seče zemeljska pot (ekliptika) nebesni ekvator ne miruje ter ni stalna, ampak se zelo počasi naprej pomika (precesija enakonočja). Pred več kot 2000 leti se je nahajala pomladna točka (pričetek pomladi) v ozvezdju Ovna, katero označba se je še do danes ohranila. Sedaj pa je v ravnici pomladna točka v ozvezdju Rib. Dasiiravno je to pomikanje pomladne točke po nebesnem ekvatorju zelo malenkostno, v enem letu samo 50,9" (stoletnih sekund), vendar se v stoletjih pozna toliko, da je za časa Hiparha stala v ozvezdju Ovna, med tem ko se nahaja danes v ozvezdju Rib.

To pomikanje pomladne točke ima pa še druge posledice. Danes imamo za zvezdo polarnico: a v Malem vozu (Mali medved) proti tej točki je obrnjena zemeljska os (pol), oziroma nebesni pol. Nebesni pol se bo v prihodnjem času še

nedalje pomikal proti sedanjemu polarnici, tako, da se bo leta 2100 pol najbližje tej točki približal. Kot posledica pomikanja pomladne točke se pomika tudi nebesni pol v podobni stožca tako, da tekoma 25.760 let napravi na nebu krog. Ta doba približno 26.000 let se zove Platonovo leto. Radi tega igrajo v različnih stoletjih in tisoletjih različne zvezde vlogo polarnice naše zemlje. Leta 14.000 bo polarnica: zvezda Vega v ozvezdju Lira.

Hugh Conway:

Iz teme v luč.

Roman

Narahlo sem zlezal iz postelje, se počasi, a izlahka oblekel in ves čas poslušal redovito dihanje speče. Nato sem se oprezno kakor tat prikradel do vrat, ki so držale od spalnice na stopnice. Odprl sem jih brez šuma in sem kmalu stal zunaj na debeli preprogi, pa se nasmehljaj ob misli, kako se bo speča strežnica prestrašila, ako bi se prebudila ter opazila mojo odsotnost. Zaprl sem vrata, stopal oprinajoč se ograje narahlo po stopnicah navzdol ter sem brez nezgode dospel na ulico.

V hiši so bili še drugi stanovalci, med njimi mladi ljudje, ki so prihajali ob vseh urah domov, in tako so bila vrata vedno samo zaklenjena in se mi ni bilo treba baviti z zapahi. Še en trenutek, in bil sem na stopnici pred vrati, vrata pa zaklenjena za mano.

Nekaj časa sem stal neodločen in se skoro tresel spriču svoje lahkomi-selnosti. To je bilo prvič, da sem se brez vodeče roke upal iz hiše. Vendar sem vedel, da se mi ni bilo treba ničesar bati. Ulica — že itak mirna — je bila zapuščena. Tlak je bil širok. Brez vsake ovire sem lahko hodil gori in doli, vodeč samega sebe po načinu drugih slepcev s tem, da sem udarjal s palico ob obrobni

kamen ali ograjo pred hišami. Vseeno pa sem moral storiti nekaj opreznostnih ukrepov, da sem mogel po volji določiti svojo dolžino in širino. Stopil sem po četrto stopnicah, ki so vodile od sprednjih vrat do tlaka, se obrnil na desno ter se, oprinajoč ograje pred hišami, obrnil proti enemu koncu ulice. Zatem sem prišel stopati in šteti stopinje, kojih dvainšestdesetorica je privedla mojo desno nogo do druge ulice, znamenje, da sem prišel do konca. Obrnil sem se, štel dvainšestdeseto korakov nazaj in potem še petinšestdeset v isti smeri, dokler zopet ni zmanjkalo tlaka. V mojem računanju me je potrajalo to, da sem vedel, da je moja hiša stala malone v sredi vrste hiš. Zdaj sem bil popolnoma miren; določil sem bil dolžino prostora, ki mi je bil na razpolago, sem lahko hodil po zapuščeni ulici gori in doli in sem se vendar mogel, kadarkoli sem hotel, ustaviti pred svojo hišo s tem, da sem štel korake od nje do drugega konca.

Silno ponosen na uspeh, sem nekaj časa tako hodil gori in doli — doli in gori. Slišal sem enega, dva voza drdrati mimo in tudi enega ali dva pešca mimo iti. Ker se ti zadnji po vsej priliki niso zmenili zame, sem bil vesel ob misli, da moja zunanost in hoja nista bili taki, da bi vzbujali pozornost. Večina ljudi rada prikriva svoje slabosti.

Ta nočni izlet mi je jako dobro del. Mogoče je bilo spoznanje, da vendarle nisem tako brez pomoči in odvisen, ki mi je v malo minutah izpremenilo vsega duha. Pojavila se je duševna reakcija. Od obupa sem prešel do upanja — čezmerne upanja — in celo do gotovosti. Kakor neko razodenje je prišlo nadme, da je moja bolezen ozdravljiva, da se bodo zagotavljanja mojih prijateljev, vzlic mojim slutnjam, izkazala resnična. Postal sem tako smel, da

sem vrzel glavo nazaj, pa stopal trdnih, hitrih korakov ter malone pozabil, da sem bil brez vida. Začel sem razmišljati o raznih rečeh in moje misli so bile srečnejše kakor že mesece ne. Opustil sem štetje korakov ter hodil in hodil, pa delal načrte, kaj bi storil, kam bi šel, ko me zapusti tema. Sam ne vem več, ali sem se bil vodil s pomočjo tlakovca, roba ali ograje; pa najsi je bilo tako ali tako, ravnal sem mehanično in po nagonu, ne da bi se zavedal, kaj delam, ali da bi se pozneje spominjal.

Ne morem reči, ali je mogoče slepcu, ki se more otresti strahu, da naleti na nevidne zapreke, hoditi tako po konci in tako dobro kakor človek, ki vidi. Vem samo toliko, da sem v svojem prevzetnem in vznesenem duševnem stanju moral to storiti. Opojen in vzhvičen od prevračajočega se upanja sem bil bržčas hodil kakor mesečen ali kakor zamaknjen. Pozabil sem na vse; samo veselo misli so mi rojile po glavi, in tako sem hodil dalje in dalje, ne glede na to, kako lahko bi se bil zmotil; kar sem trčil skupaj z nekim človekom, ki je šel v nasprotni smeri; šele to me je zbudilo iz mojih sanj ter me pahnilo nazaj v svojo bedo. Čutil sem, kako se me je človek, ki sem naletel nanj, otresel, slišal sem ga, kako je zagodrnjal: »bedak!« ter odšel naglo svojo pot, mene pa pustil nepremičnega na mestu, kjer sva trčila skupaj in boječega, kje da sem in kaj da mi je storiti.

Zdaj je vse zaman, da bi poskusil brez pomoči najti svojo pot nazaj domov. Ker nisem bil vzlet s seboj ure repetirke, mi niti ni bilo mogoče vedeti, kako dolgo sem hodil. Morda je bilo deset minut, morebiti pa tudi cela ura, odkar sem prenehal šteti korake. Soditi po vsem onem kar mi je rojilo po glavi, odkar mi je duha prevzelo radostno zavzetje,

je bilo poslednje verjetnejše. In zdaj, ko sem se zopet vrnil na zemljo, sem pač moral ostati na mestu, kjer sem stal, dokler ne bi slišal koraka kakga policijskega stražnika ali kakga drugega človeka, ki bi bil slučajno še na ulici ob tej nenavadni uri — nenavadni vsaj v tem mirnem delu velikega mesta. Naslonil sem se s hrbtom ob zid ter potirpežljivo čakal.

Kmalu sem slišal bližati se korake, a ti koraki so bili tako negotovi, kolebajoči in opotekajoči, da sem iz samega glasu hujš mogel spoznati stanje tega človeka ter sem si moral priznati, da mi ta pač ne more pomagati. Moral sem ga pustiti iti mirno, pa čakati na drugega. A tiste noge so se opotekale proti meni, se ustavile blizu mene, nek glas pa, vel sicer, a negotov kakor noge, je zaklical:

«Se en ták človek, in še hujši od mene! Ne moreš dalje, kaj — mo- žič? Res tolažilna misel, da bo jutri glava nekoga drugega še bolj bolela kot mene!»

«Ali mi morete povedati pot do Walposke ulice?» sem ga vprašal, stoječ po konci, da mu dokazem, da sem bil trezen.

(Dalje.)

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in žilci Vam od-povedujejo? Poskusite pravi Fellejev Elza Fluid! Boste se čudili! 6 dvoj-natih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K Državna trošarina posebej. Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellejeve Elza krog-ljice! 6 škatlic 18 K. Prava želodec krepčujoča švedska tinktura 1 stekleni-ca 20 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, Stahica donja, Elzatra št. 351.* 430 A

„Jutra“ je najboljši in naj-bolj informiran slovenski dnevnik!

Svinjsko mast, čisto, doma topljeno, razpošilja in po udbe sprejema od 50 kg na rač po naši in dnevi ceni trulka Janke Popovič, Ljubljana, 330 38-11.

Večrah-šivalnih strojev za šivilje in krojač. dvokole a z dobro pnevmatiko in tri motorje prodaja F. BATJEL, Ljubljana, karlovška cesta 4. 393 3-4

Prodaja se več vozov fine mrve.

411 Vpraša se: Glince št. 6. 2-1

Hiša v Mariboru

v magdalenškem predmestju, enonadstropna, 14 sob, trgovina v hiši, električna luč, zelenjadni vrt, se za 50.000 dinarjev

takoj prodaja.

Naslov v upravi „Jutra“. 439 2-1

Iščem koncipijenta

s takojšnjim vstopom. Plača po dogovoru. 432 3-3

Dr. Igo Janc, odvetnik v Mariboru i Soboti.

Javna dražba.

V soboto, dne 5. marca t. l. ob 8. uri dopoldne se prodaja v skladišču „Balkana“, Dunajska cesta 33, na javni dražbi

glasovir

na kar se zainteresirane tem po-tem opozarja. 436

Ivan Magdič
krojač

Ljubljana, Gledalška ulica 7
se priporoča za izdelovanje oblek
858 k predstojeli sezoni. 6-6

Knjigovodja

prvovrstna samostojna moč ter dve pisarniški pomožni moči za večje trgovsko podjetje se sprejmejo. Plača in nastop po dogovoru. Ponudbe se naj pošljejo upravi „Jutra“ pod št. 4000/770. 438 3-1

Sveže telečje meso

od 50 telet po 23 do 24 K za kg
prodajalo se bo v četrtek 3. t. m. popoldne v
Šolskem drevoredu na Predovičavi, Smoljanovi
in Krašovčevi stojnici. 442

Strojne tovarne in livarne

d. d. Ljubljana. 40 26-15

Stroji za obdelovanje lesa, vodne turbine. žage, hidravlični regulatorji, stiskalnice za klobuke, transmi-sije, kovinski izdelki, armature, sesalke, ognegasne brizgalne, zvonovi, elektrotehnične potrebščine, elektro-motorji.

F. BRUMAT
Ljubljana

425 62-33

Manufaktura in tkanine

Mestni tra 25/1.

Nove knjige!

Nove knjige!

SIMON JENKO, Zbrani spisi.

Uredil dr. Joža Glonar. Cena K 42.—, po pošti K 260 več.

Anatole France, Pingvinski otok.

Roman. Broš. K 42.—, vez. K 52.—, po pošti K 240 več.

Cika Jova-Gradnik, Kalamandarija.

Pesmi za otroke. Vez. K 16.—, po pošti K 140 več. 309 8

Naročila na Trgovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Dobrovoljačka Banka u Banatu d. d.

Tel. br. 194. Vel. Bečkerek. Tel. br. 191.

Sv. Markovića (Martinuzzi) ulica

u zgradi, gde se nahaja okružna blagajna.

Izveštavamo p. publiku, da naša banka 1. marta o. g. otpočinje svoj rad i baviće se sledećim poslovima:

1. primanjem novca na štednju po uležim knjižicama i tekućim računima — pod najpovoljnijim uslovima;
2. eskontovanjem i reeskontovanjem menica i deviza, osim toga eskontovanjem varanata, naplaćivanjem izvedenih obveznica, lozova i kupona;
3. davanjem zajmova na lombard i hipoteku;
4. stvaranjem kooperativa za potrošnju za dobrovoljce i potpomaganjem osnivanja zanatlijskih, trgovačkih, industrijskih i zemljoradničkih dobrovoljačkih udruženja (zajednica);
5. primanjem depozita na čuvanje i rukovanje;
6. kupovanjem i prodavanjem nepokretnosti, uzimanjem pod zakup i izdavanjem istih;
7. nabavljanjem zajmova na amortizaciju;
8. kupovanjem i prodavanjem vrednosti i stvari, izplaćivanjem i uplaćivanjem za taj račun;
9. primanjem zastupstva za osiguranje i
10. svim trgovačkim poslovima, a naročito trgovanjem produktima onoga kraja.

Uprava.

652 28-5

Tovarna

JOS. REICH

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleka.

Svetlostika ovratnike, za-

Ljubljana, Poljski nasip 4. Pod ulico: Štefanburgova 4

pešnice in srajce.

PODRUZNICE: MARIBOR NOVO MESTO KOČEVJE

Gospodsk. ul. 86.

Glavni trg.

št. 29.

Naročajte

Ljubljanski Zvon
letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlojni mesečnik. Novi letnik prinaša celo vrsto po-vesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izšel je popolnoma novi opremi.

306 20

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrt-letna 45 K. Lahja vsak mesec.

Upravništvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.